

İÇİNDEKİLER

İÇİNDEKİLER	VII
KISALTMALAR.....	XI
GİRİŞ	1

BİRİNCİ BÖLÜM

ULUSLARARASI CEZA MAHKEMESİ'NİN KURULUŞU VE YARGI YETKİSİ

I. ULUSLARARASI CEZA MAHKEMESİ'NİN KURULUŞUNA GİDEN YOL.....	7
A. ULUSLARARASI CEZA YARGISINA DUYULAN İHTİYAÇ.....	7
B. TARİHİ SÜREÇ.....	8
1. Birinci Dünya Savaşı Öncesi ve Sonrası.....	8
a. 20. Yüzyıl Öncesi	8
b. Birinci Dünya Savaşı ve Sonrası.....	11
2. Nüremberg ve Tokyo Uluslararası Askeri Ceza Mahkemeleri	13
a. Mahkemelerin Kuruluş Süreci.....	13
b. Mahkemelerin Ortak Nitelikleri	16
c. Mahkemelerin Konu Bakımından Yargı Yetkisi	17
ca. Nüremberg Uluslararası Askeri Ceza Mahkemesi'nin Konu Bakımından Yargı Yetkisi	17
cb. Tokyo Uluslararası Askeri Ceza Mahkemesi'nin Konu Bakımından Yargı Yetkisi	18
d. Yapılan Yargılamalar ve Karşılaşılan Eleştiriler	19
3. Soğuk Savaş Dönemi Sonrasında Kurulan Mahkemeler	24
a. Eski Yugoslavya Uluslararası Ceza Mahkemesi	24
aa. Mahkemenin Kuruluş Süreci	24
ab. Mahkemenin Yapısı.....	28
ac. Mahkemenin Yargı Yetkisi.....	29
b. Ruanda Uluslararası Ceza Mahkemesi	35
ba. Mahkemenin Kuruluş Süreci	35
bb. Mahkemenin Yargı Yetkisi.....	38

II. ULUSLARARASI CEZA MAHKEMESİ'NİN KURULUŞU	41
A. DAİMİ BİR ULUSLARARASI CEZA MAHKEMESİNE DUYULAN İHTİYAÇ	41
B. HAZIRLIK ÇALIŞMALARI	44
C. ROMA STATÜSÜ'NE GENEL BİR BAKIŞ	46
III. ULUSLARARASI CEZA MAHKEMESİ'NİN YARGI YETKİSİ	50
A. ULUSLARARASI CEZA MAHKEMESİ'NİN YARGI YETKİSİNİN GENEL NİTELİĞİ VE ULUSAL YARGI YETKİLERİ İLE İLİŞKİSİ	50
1. Yargı Yetkisinin Genel Niteliği	50
2. Ulusal Yargı Yetkileri İle İlişkisi - Tamamlayıcılık İlkesi	51
B. ULUSLARARASI CEZA MAHKEMESİ'NİN YARGI YETKİSİNİ KULLANMASININ ÖN KOŞULLARI	53
C. MAHKEMENİN KİŞİ BAKIMINDAN YARGI YETKİSİ	54
1. Mahkemenin Yargı Yetkisine Giren Kişiler	54
2. Bireysel Cezai Sorumluluk	54
a. Bireysel Cezai Sorumluluğun Kapsamı	54
b. Bireysel Cezai Sorumluluğu Ortadan Kaldıran Nedenler	57
D. MAHKEMENİN KONU BAKIMINDAN YARGI YETKİSİ	59
1. Soykırım Suçu	59
2. İnsanlığa Karşı Suçlar	61
3. Savaş Suçları	63
a. 12 Ağustos 1949 Tarihli Cenevre Sözleşmeleri'nin Ağır İhlalleri	65
b. Uluslararası Nitelikte Olan veya Olmayan Silahlı Çatışmalara Uygulanabilir Yasa ve Geleneklerin Ciddi İhlalleri	66
ba. Paralel Hükümler	66
bb. Uluslararası Nitelikte Olan Silahlı Çatışmalara Uygulanabilir Yasa ve Geleneklerin Ciddi İhlalleri	68
bc. Uluslararası Nitelikte Olmayan Silahlı Çatışmalara Uygulanabilir Yasa ve Geleneklerin Ciddi İhlalleri	69
c. Cenevre Sözleşmeleri'nin Ortak 3. Maddesinin Ciddi İhlalleri	70
4. Saldırı Suçu	71
E. MAHKEMENİN YER BAKIMINDAN YARGI YETKİSİ	76
F. MAHKEMENİN ZAMAN BAKIMINDAN YARGI YETKİSİ	76
G. YARGI YETKİSİNİN İŞLEYİŞİ	77
1. Bir Durumun Mahkemeye Sunulması	77
a. Taraf Bir Devletçe Sunulması	77
b. Güvenlik Konseyi Tarafından Sunulması	77
c. Savcı'nın Re'sen El Koyması	79

2. Güvenlik Konseyi'nin Erteletme Yetkisi	82
3. Davanın Kabul Edilmezliği	82
4. Yargı Yetkisine İtiraz	83
H. UYGULANABİLİR HUKUK	84

İKİNCİ BÖLÜM

ULUSLARARASI CEZA MAHKEMESİ'NİN DEVLET EGEMENLİĞİ YÖNÜNDEN İNCELENMESİ

I. DEVLETİN BİR UNSURU OLARAK EGEMENLİK KAVRAMI	89
A. GENEL OLARAK.....	89
B. MODERN DEVLETİN VE EGEMENLİĞİN DOĞUŞU	90
1. Teokratik Egemenlik Teorileri.....	91
a. Doğaüstü İlahi Hukuk Doktrini	93
b. Providansiyel İlahi Hukuk Doktrini	94
2. Modern Egemenlik Anlayışına Geçilmesi	95
C. EGEMENLİĞİN KAVRAMSAL ÇERÇEVESİ	96
1. Tanım Sorunu	96
2. Modern Devletin Varlık Koşulu Olarak Egemenlik.....	98
D. EGEMENLİĞİN SAHİBİ VE KULLANILMASI.....	101
1. Halk Egemenliği ve Ulus Egemenliği Ayrımı	101
2. Egemenliğin Kullanılması.....	104
a. Doğrudan Demokrasi	104
b. Temsili Demokrasi	105
c. Yarı Doğrudan Demokrasi.....	106
E. EGEMENLİK KAVRAMININ DEVLETİN BİR UNSURU OLARAK GÖRÜNÜMÜ	109
1. İç Egemenlik	110
a. Egemenliğin Bölünmez Niteliği	113
b. Egemenliğin Mutlak Niteliği.....	113
c. Egemenliğin Devredilemez Niteliği	114
d. Egemenliğin Devlet İçerisindeki En Üstün Güç Olma Niteliği	115
e. Meşru Güç Kullanma Tekeline Sahip Olma Niteliği.....	116

2. Dış Egemenlik	116
a. Devletlerin Egemen Eşitliği	117
b. Bağımsızlık	118
c. Müdahale Yasağı	119
F. HUKUK DEVLETİ, İNSAN HAKLARI VE KLASİK EGEMENLİK	120
II. ULUSLARARASI CEZA MAHKEMESİ VE EGEMENLİK	124
A. ULUSLARARASI ALANDA İNSAN HAKLARININ KAZANDIĞI BOYUT	124
B. ULUSLARARASI CEZA MAHKEMESİ ÖNCESİ DÖNEM VE DEVLET EGEMENLİĞİ	128
1. Genel Olarak	128
2. Nüremberg ve Tokyo Uluslararası Askeri Ceza Mahkemeleri ve Devlet Egemenliği	129
3. Eski Yugoslavya Uluslararası Ceza Mahkemesi, Raunda Uluslararası Ceza Mahkemesi ve Devlet Egemenliği	130
C. ULUSLARARASI CEZA MAHKEMESİ'NİN DEVLET EGEMENLİĞİ YÖNÜNDEN DEĞERLENDİRİLMESİ	133
1. Genel Olarak	133
2. Ülkesellik Kriteri	135
3. Tamamlayıcılık İlkesi	137
4. Güvenlik Konseyi'nin Mahkemenin İşleyişi Üzerindeki Yetkileri	141
a. Bir Durumun Güvenlik Konseyi Tarafından Mahkemeye Sunulması	141
b. Güvenlik Konseyi'nin Erteletme Yetkisi	143
SONUÇ	147
KAYNAKÇA	155

KAYNAKÇA*

- KİTAPLAR ve MAKALELER

AĞAOĞULLARI Mehmet Ali, "Halk ya da Ulus Egemenliğinin Kuramsal Temelleri Üzerine Birkaç Düşünce", Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Dergisi, C. 41, No. 1-4, Ocak-Aralık 1986, ss. 131-152.

AKAL Cemal Bali, "Devlet, Yasa, Hâkimiyet", Cumhuriyetin 75. Yıl Armağanı, İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayını, İstanbul 1999, ss. 21-55.

AKAL Cemal Bali, Sivil Toplumun Tanrısı, 2. Baskı, İstanbul 1995.

AKBAY Muvaffak, Umumi Amme Hukuku Dersleri, C. 1, 2. Baskı, Ankara 1951.

AKGÜL Deniz Altınbaş, "Türkiye - Avrupa Birliği İlişkilerinde Egemenlik Sorunu", Avrasya Dosyası, C. 10, S. 1, İlkbahar 2004, ss. 137-163.

AKHAVAN Payam, "Beyond Impunity: Can International Criminal Justice Future Atrocities?", American Journal of International Law, Vol. 95, No. 1, January 2001, ss. 7-31.

AKILLIOĞLU Tekin, İnsan Hakları: Kavram, Kaynaklar ve Koruma Sistemleri, 2. Baskı, Ankara 2010.

AKKUŞ Selahattin, Modern Egemenliğin Doğuşu: Pratik ve Kavramsal Belirlenme, (yayınlanmamış doktora tezi), İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul 2002.

AKSAR Yusuf, "Nuremberg'den Günümüz Uluslararası Ceza Yargısı ve Uluslararası Ceza Mahkemesi'ne...", Hukuk ve Adalet Dergisi, S. 1, Y. 1, Ocak-Mart 2004, ss. 83-96.

* Bir yazarın birden çok eserine atıf yapıldığında, ilk atıftan sonra, eserin yanında parantez içinde gösterilen kısaltmalar kullanılmıştır.

- AKSAR Yusuf**, "Uluslararası Ceza Mahkemesi ve Amerika Birleşik Devletleri", Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 52, S. 2, Y. 2003, ss. 125-139. ("UCM ve ABD")
- AKSAR Yusuf**, Uluslararası Ceza Mahkemesi ve Uluslararası Ceza Usul Hukuku, Ankara 2003.
- ALİBABA Arzu**, "Uluslararası Ceza Mahkemesinin Kuruluşu", Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 49, S. 1-4, ss. 181-207.
- ALPKAYA Gökçen**, Eski Yugoslavya İçin Uluslararası Ceza Mahkemesi, Ankara 2002.
- AMANN Diane Marie / SELLERS M. N. S.**, "The United States of America and the International Criminal Court", The American Journal of Comparative Law, Vol. 50, Autumn 2002, ss. 381-404.
- ARSANJANI Mahnoush H.**, "The Rome Statute of International Criminal Court", American Journal of International Law, Vol. 93, No. 1, 1999, ss. 22-43.
- ASKIN Kelly Dawn**, War Crimes Against Women: Prosecutions in International War Crimes Tribunals, Hague 1997.
- ASLAN Muzaffer Yasin**, Teoride ve Uygulamada Savaş Suçları, 3. Baskı, Ankara 2016. (Savaş Suçları)
- ASLAN Muzaffer Yasin**, "Uluslararası Ceza Divanı ve Türkiye'ye Etkileri", Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 56, S. 4, Y. 2007, ss. 55-79.
- ATAR Yavuz**, Türk Anayasa Hukuku, 11. Baskı, Ankara 2017.
- AZARKAN Ezeli**, "Uluslararası Ceza Mahkemelerinde Savaş Suçları", Hukuk ve Adalet Dergisi, S. 1, Y. 1, Ocak-Mart 2004, ss. 53-77. ("Savaş Suçları")
- AZARKAN Ezeli**, Nüremberg'ten La Haye'e: Uluslararası Ceza Mahkemeleri, Kırklareli 2003. ("Nüremberg'ten La Haye'e")
- AZARKAN Ezeli**, "Uluslararası Hukukta İnsanlığa Karşı Suçlar", Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, S. 3, Y. 52, ss. 275-297. ("İnsanlığa Karşı Suçlar")

- BALL Howard**, Prosecuting War Crimes and Genocide: The Twentieth Century Experience, Kansas 1999.
- BARKIN J. Samuel / CRONIN Bruce**, "The State and the Nation: Changing Norms and the Rules of Sovereignty in International Relations", International Organization, Vol. 48, No. 1, Winter 1994, ss. 107-130.
- BASSIOUNI M. Cherif**, "Establishing an International Criminal Court: Historical Survey", Military Law Review, Vol. 149, 1995, ss. 49-63.
- BASSIOUNI M. Cherif**, "Former Yugoslavia: Investigating Violations of International Humanitarian Law and Establishing International Criminal Court", Security Dialogue, Vol. 25, No. 4, 1994, ss. 409-423.
- BASSIOUNI M. Cherif**, Crimes Against Humanity in International Criminal Law, Dordrecht 1992.
- BASSIOUNI M. Cherif**, "Explanatory Note on the ICC Statute", International Review of Penal Law, Vol. 71, 2000, ss. 1-39. (Explanatory Note on...")
- BAŞAK Cengiz**, Uluslararası Ceza Mahkemeleri ve Uluslararası Suçlar, Ankara 2003.
- BAŞGİL Ali Fuat**, Esas Teşkilat Hukuku, C. I, İstanbul 1960.
- BELAND Daniel**, "Insecurity, Citizenship and the Globalization: The Multiple Faces of State Protection", Sociological Theory, Vol. 23, No. 1, March 2005, ss. 25-41.
- BOLTON John R.**, "The Risks and Weaknesses of the International Criminal Court from America's Perspective", Law and Contemporary Problems, Vol. 64, No. 1, Winter 2001, ss. 167-180.
- BOS Adriaan**, "The International Criminal Court: A Perspective", The International Criminal Court The Making of the Rome Statute Issues, Negotiations, Results, (Ed.: Roy S. Lee), Hague 1999, ss. 463-470.

- BOZKURT Enver**, Uluslararası İnsan Hakları Hukuku, 2. Baskı, Ankara 2006.
- BROOK Timothy**, "The Tokyo Judgment and the Rape of Nanking", The Journal of Asian Studies, Vol. 60, No. 3, August 2001, ss. 673-700.
- BROOMHALL Bruce**, "Toward U.S. Acceptance of the International Criminal Court", Law and Contemporary Problems, Vol. 64, No. 1, Winter 2001, ss. 141-151.
- BYRON Christine / TURNS David / WARBRICK Colin / McGOLDRICK Colin**, "The Preparatory Commission for the International Criminal Court", British Institute of International and Comparative Law, Vol. 50, Issue 2, April 2001, ss. 420-435.
- CHANDLER David**, "International Justice", New Left Review, Vol. 2, No. 6, 2000, ss.55-66.
- CHARNEY I. Jonathan**, "International Criminal Law and the Role of Domestic Courts", American Journal of International Law, Vol. 95, No. 1, January 2001, ss. 120-124.
- ÇİVELEK Jale**, "Cenevre Hukuku Açısından Barışa ve İnsanlığa Karşı Suçlar ve Savaş Suçları: Bosna-Hersek'e Uygulanması", Argumentum, S. 31, Y. 3, 1993, ss. 531-540.
- CORELL Hans**, "Nuremberg and the Development of an International Criminal Court", Military Law Review, Vol. 149, 1995, ss. 87-100.
- CRAWFORD James**, "The ILC Adopts a Statute for an International Criminal Court", American Journal of International Law, Vol. 89, No. 2, April 1995, ss. 404-416.
- ÇAM Esat**, Siyaset Bilimine Giriş, 10. Baskı, İstanbul 2011.
- ÇELİK Edip F.**, Milletlerarası Hukuk, I. Kitap, İstanbul 1984.
- ÇINAR Mehmet Fatih**, Uluslararası Ceza Mahkemelerinin Gelişimi Işığında Uluslararası Ceza Divanı, İstanbul 2004.
- D'ENTREVES A. Passerin**, The Notion of the State, An Introduction to Political Theory, Oxford 1977.

- DEMİR Cafer**, Savaş: Savaş Hukuku ve Barış, İstanbul 2003.
- DEMİR Fevzi / KARATEPE Şükrü**, Anayasa Hukukuna Giriş, 2. Baskı, İstanbul 1989.
- DESCHENES Jules**, "Toward International Criminal Justice", The Prosecution of International Crimes: a Critical Study of the International Tribunal for the Former Yugoslavia, (Ed.: Clark S. Roger / Sann Madeleine), New Jersey 1996, ss. 29-58.
- DİKİCİ Ali**, "Bosna Savaşının Unutulmayan Trajedisi: Srebrenica Katliamı", Avrasya Dosyası, C. 10, S. 1, İlkbahar 2004, ss. 219-239.
- DOĞRU Osman**, İnsan Hakları Uluslararası Mevzuatı, İstanbul 1998.
- DONNELLY Jack**, İnsan Hakları, (Çev.: Mustafa Erdoğan / Levent Korkut), Ankara 1995.
- DÖNER Ayhan**, İnsan Haklarının Uluslararası Alanda Korunması ve Avrupa Sistemi, Ankara 2003.
- DUGARD John**, "Obstacles in the Way of an International Criminal Court", Cambridge Law Journal, Vol. 66, 1997, ss. 329-342.
- DUGUIT Leon**, Kamu Hukuku Dersleri, (Çev.: Süheyp Derpil), Ankara 1954.
- DUGUIT Leon**, "Egemenlik ve Özgürlük", Devlet Kuramı, (Der.: Cemal Bali Akal), Ankara 2000.
- DUVERGER Maurice**, Siyaset Sosyolojisi, (Çev.: Şirin Tekeli), İstanbul 1982.
- EKŞİ Canan Ateş**, Uluslararası Ceza Mahkemesinin İnsanlığa Karşı Suçlar Üzerindeki Yargı Yetkisi, Ankara 2004.
- ELBAN Hasan Kemal**, "Ruanda'dan İnsanlığa Kalan Miras ya da Ruanda Uluslararası Ceza Mahkemesi Zevahiri Kurtulabilecek mi?", Hukuk ve Adalet Dergisi, S. 1, Y. 1, Ocak-Mart 2004, ss. 107-118.

- EMİR Nergiz**, “Uluslararası Ceza Mahkemesi’nin Yargı Yetkisi Bakımından Saldırı Suçu”, Anadolu Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 1, S. 2, 2015, ss. 118-143.
- ERDOĞAN Mustafa**, Anayasa ve Özgürlük, Ankara 2002.
- EREM Faruk**, İnsanlığa Karşı Cürümler, Ankara 1948.
- ERGÜL Ergin**, “Jean Bodin’in Devlet Teorisi Üzerindeki Osmanlı Etkisi”, Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. XX, S. 1, Y. 2016, ss. 303-346.
- ERÖZDEN Ozan**, “Uluslararası Adalet ve İç Siyaset: Egemen Ulus-Devletlerin Uluslarüstü Yargı Organlarıyla İlişkileri-Hırvatistan Örneği”, Toplum ve Bilim, S. 87, Kış 2000-2001, ss. 113-134.
- ESEN Bülent Nuri**, “Fransa Cumhuriyeti Anayasası”, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, S. 1-4, C. 5, Y. 1948, ss. 1-17.
- ESER Albin**, “Uluslararası Ceza Mahkemesinin Kurulması: Roma Statüsünün Ortaya Çıkışı ve Temel Özellikleri”, (Çev.: Faruk Turhan), Uluslararası Ceza Divanı, (Ed.: Feridun Yenisey), İstanbul 2007, ss. 3-35.
- FOWLER Michael Ross / BUNCK Julie Marie**, Law, Power and the Sovereign State, Pennsylvania 1995.
- GEMALMAZ Mehmet Semih**, Ulusalüstü İnsan Hakları Hukukunun Genel Teorisine Giriş, C. 1, 8. Baskı, İstanbul 2012.
- GILLIGAN Michael J.**, “Is Enforcement Necessary for Effectiveness? A Model of the International Criminal Regime”, International Organization, Vol. 60, No. 4, October 2006, ss. 935-967.
- GLASIUS Marlies**, The International Criminal Court, A Global Civil Society Achievement, London 2005.
- GOLDSMITH Jack**, “The Self-Defeating International Criminal Court”, The University of Chicago Law Review, Vol. 70, No. 1, Winter 2003, ss. 89-104.

- GOLDSTONE J. Richard / FRITZ Nicole**, ““In the Interests of Justice” and Independent Referral: The ICC Prosecutor’s Unprecedented Powers”, *Leiden Journal of International Law*, Vol. 13, Issue 3, September 2000, ss. 655-667.
- GOODMAN Louis W.**, “Democracy, Sovereignty and Intervention”, *The American University Journal of International Law&Policy*, Vol. 9, Issue 1, 1993, ss. 27-32.
- GÖZE Ayferi**, “Milletlerarası Ceza Divanı”, *Milletlerarası Mahkemeler*, İstanbul 1956, ss. 27-57.
- GÖZLER Kemal**, *Anayasa Hukukuna Giriş Genel Esaslar ve Türk Anayasa Hukuku*, 9. Baskı, Bursa 2017.
- GRAEFRATH Bernhard**, “Universal Criminal Jurisdiction and an International Criminal Court”, *European Journal of International Law*, Vol. 1, No. 1-2, 1990, ss. 67-88.
- GREENSPAN Moris**, *The Modern Law of Land Warfare*, California 1959.
- GREPPI Edoardo**, “The Evolution of Individual Criminal Responsibility Under International Law”, *International Review of the Red Cross*, Vol. 81, Issue 385, September 1999, ss. 531-553.
- GÜNDÜZ Aslan**, *Milletlerarası Hukuk Temel Belgeler ve Örnek Kararlar*, 8. Baskı, İstanbul 2015.
- GÜNDÜZ Aslan**, “İktidar ve Milletlerarası Sınırları”, *İstanbul Barosu Dergisi*, C. 64, S. 1-2-3, 1990, ss. 14-64.
- GÜNDÜZ Aslan**, “Globalleşmenin Hukuki Boyutları”, *Liberal Düşünce*, Kış-Bahar 2002, ss. 41-52.
- HABERMAS Jürgen**, *Öteki Olmak, Ötekiyle Yaşamak*, (Çev.: İlknur Aka), 9. Baskı, İstanbul 2017.
- HAKYEMEZ Yusuf Şevki**, *Mutlak Monarşilerden Günümüze Ege-menlik Kavramı*, Ankara 2004.
- HALL Christopher Keith**, “The First Proposal for a Permanent International Criminal Court”, *International Review of the Red Cross*, Vol. 38, Issue 322, March 1998, ss. 57-74.

- HARHOFF Frederik**, "Legal and Practical Problems in the International Prosecution of Individuals", *Nordic Journal of International Law*, Vol. 69, 2000, ss. 53-61.
- HAZIR Hayati**, "Devletin Egemenliği ve İnsan Haklarının Uluslararası Korunması", *Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, C. 3, S. 1, Ocak-Haziran 1990, ss. 15-34.
- HEYWOOD Andrew**, *Political Theory*, Second Edition, New York 1999.
- HIGGINS Rosalyn**, "The New United Nations and Former Yugoslavia", *International Affairs*, Vol. 69, No. 3, July 1993, ss. 465-483.
- HILLIER Tim**, *Principles of Public International Law*, Second Edition, London 1999.
- HINSLEY F. H.**, *Sovereignty*, New York 1966.
- HOFFMAN Stanley**, "Out of Cold: Humanitarian Intervention in 1990s", *The Global Agenda: Issues and Perspectives*, (Ed.: C. W. Kegley / E. R. Wittkopf), Fourth Edition, New York 1995.
- HUDSON Manley O.**, "The Proposed International Criminal Court", *American Journal of International Law*, Vol. 32, Issue 3, July 1938, ss. 549-554.
- KABOĞLU İbrahim Ö.**, "Türkiye'de Hukuk Devletinin Gelişimi", *İnsan Hakları Yıllığı*, C. 12, 1990, ss. 139-166.
- KAPANİ Münci**, *Politika Bilimine Giriş*, 56. Baskı, Ankara 2017.
- KILIÇ Ali Şahin**, "Uluslararası Ceza Mahkemesi Ve Devletlerin Egemenliği Üzerine Ulusal Egemenlik Odaklı Bir İnceleme", *Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, C. 58, S. 3, 2009, ss. 615-657.
- KIRSCH Philippe**, "The International Criminal Court: Current Issues and Perspectives", *Law and Contemporary Problems*, Vol. 64, No. 1, ss. 3-11.
- KİA Rukiye Akkaya**, *Moderniteden Postmoderniteye Egemenlik ve Hukuk*, 2. Baskı, İstanbul 2011.

- KOÇAK Mustafa**, *Batı'da Ve Türkiye'de Egemenlik Anlayışının Değişimi Devlet ve Egemenlik (Eski Kavramlar – Yeni Anlam-lar)*, Ankara 2006.
- KORFF S. A.**, "The Problem of Sovereignty", *The American Political Science Review*, Vol. 17, No. 3, August 1923, ss. 404-414.
- KÖCHLER Hans**, *Küresel Adalet mi, Küresel İntikam mı?*, (Çev.: Funda Keskin / Erdem Denk), İstanbul 2004.
- KUBALI Hüseyin Nail**, *Devlet Ana Hukuku, C.1*, İstanbul 1950.
- LAKE David A.**, "The New Sovereignty in International Relations", *International Studies Review*, Vol. 5, No. 3, September 2003, ss. 303-323.
- LUC Côté**, "International Criminal Justice: Tightening Up The Rules Of The Games", *International Review of the Red Cross*, Vol. 88, No. 861, March 2006, ss. 133-144.
- LÜTEM İlhan**, *Egemenlik Kavramı ve Devletlerarası Hukuk*, Anka-ra 1947.
- MacCORMICK Neil**, *Questioning Sovereignty: Law, State and the European Commonwealth*, New York 1999.
- MARITAIN Jacques**, "The Concept of Sovereignty", *The American Political Science Review*, Vol. 44, No. 2, June 1950, ss. 343-357.
- MARLER Melissa K.**, "The International Criminal Court: Assessing the Jurisdictional Loopholes in the Rome Statute", *Duke Law Journal*, Vol. 49, No. 3, December 1999, ss. 825-853.
- MARTIN David A.**, "Reluctance to Prosecute War Crimes: of Cause and Cure", *Virginia Journal of International Law*, Vol. 34, No. 2, 1994, ss. 255-266.
- McCOUBREY Hillary**, *International Humanitarian Law (The Regulation of Armed Conflicts)*, Aldershot 1990.
- McDOUGAL Myres S. / FELICIANO Florentino P.**, *The International Law of War: Transnational Coercion and World Public Order*, New Heaven 1997.

- MERAY Seha L. / OLCA Y Osman**, Osmanlı İmparatorluğunun Çöküş Belgeleri (Mondros Bırakışması, Sevr Andlaşması, İlgili Belgeler), Ankara 1977.
- MINEAR Richard H.**, Victors Justice the Tokyo War Crimes Trail, Princeton University Press, New Jersey 1984.
- MURPHY D.**, "Progress and Jurisprudence of the International Criminal Tribunal for Former Yugoslavia", American Journal of International Law, Vol. 93, Issue 1, 1999, ss. 57-97.
- NANDA V. P.**, "The Establishment of a Permanent International Criminal Court: Challenges Ahead", Human Rights Quarterly, Vol. 20, No. 2, May 1998, ss. 413-428.
- NIARCHOS Catherine N.**, "Women, War and Rape: Challenges Facing the International Tribunal for the Former Yugoslavia", Human Rights Quarterly, Vol. 17, No. 4, November 1995, ss. 649-690.
- NSEREKO Daniel D. Ntanda**, "The International Criminal Court: Jurisdictional and Related Issues", Criminal Law Forum, Vol. 10, No. 1, 1999, ss. 87-120.
- O'BRIEN James C.**, "Current Developments, the International Tribunal for Violations of International Humanitarian Law in the Former Yugoslavia", American Journal of International Law, Vol. 87, ss. 639-658.
- ODMAN Tevfik**, "Eski Yugoslavya ile İlgili Uluslararası Ceza Mahkemesinin Kuruluşu ve Yasal Dayanağı", Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 45, S. 1-4, 1996, ss. 131-151.
- OKANDAN Recai Galip**, Umumi Amme Hukuku, İstanbul 1976.
- ORAN Baskın**, "Ulusal Egemenlik Kavramının Dönüşümü, Azınlıklar ve Türkiye", Anayasa Yargısı 20, Ankara 2003, ss. 61-93.
- OSIANDER Andreas**, "Sovereignty, International Relations, and the Westphalian Myth", International Organization, Vol. 55, No. 2, Spring 2001, ss. 251-287.

- OSOFSKY Hari M.**, "Domesticating International Criminal Law: Bringing Human Rights Violators to Justice", *The Yale Law Journal*, Vol. 107, No. 1, October 1997, ss. 191-226.
- ÖNDER Orhan**, *Birleşmiş Milletler Ruanda İçin Uluslararası Ceza Mahkemesi*, Ankara 2006.
- ÖNOK Rıfat Murat**, *Tarihi Perspektifiyle Uluslararası Ceza Divanı*, Ankara 2003.
- ÖZÇELİK A. Selçuk**, *Esas Teşkilat Hukuku Dersleri I (Umumi Esaslar)*, İstanbul 1961.
- ÖZER Attila**, "Ülkemizde Egemenlik ve Yargı Erkinin Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi Karşısındaki Durumu", *Anayasa Yargısı* 20, Ankara 2003, ss. 187-194.
- ÖZMAN M. Aydoğan**, "Devletlerin Egemenliği ve Milletlerarası Teşekküller", *Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, C. 21, S. 1-4, Y. 1964, ss. 53-121.
- ÖZTÜRK Bahri / ERDEM Mustafa Ruhan / ÖZBEK Veli Özer**, *Uygulamalı Ceza Hukuku ve Güvenlik Tedbirleri Hukuku*, 17. Baskı, İstanbul-İzmir 2017.
- PAZARCI Hüseyin**, "Bosna-Hersek Sorununda Uluslararası Yargının Rolü", *Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Dergisi*, Prof. Dr. Oral Sander'e Armağan, C. 51, No. 1-4, Ankara 1997, ss. 381-390.
- PETER D. Matthew**, "The Proposed International Criminal Court: A Commentary on the Legal and Political Debates Regarding Jurisdiction That Threaten the Establishment of an Effective Court", *Syracuse Journal of International and Comparative Law*, Vol. 24, 1997, ss. 177-197.
- PHILIPS Ruth**, "The International Criminal Court Statute: Jurisdiction and Admissibility", *Criminal Law Forum*, Vol. 10, 1999, ss. 61-85.
- POROY Nazım**, *Nüremberg Davası*, Ankara 1948.

- REUS-SMITH Christian**, "Human Rights and the Social Construction of Sovereignty", *Review of International Studies*, Vol. 27, No. 4, October 2001, ss. 519-538.
- ROBINSON Darryl**, "Defining "Crimes Against Humanity" at the Rome Conference", *American Journal of International Law*, Vol. 93, No. 1, January 1999, ss. 43-57.
- ROPER Steven D. / BARRIA Lilian A.**, *Designing Criminal Tribunals: Sovereignty and International Concerns in the Protection of Human Rights*, Aldershot 2006.
- ROSENBAUM Alan S.**, *Prosecuting Nazi War Criminals*, Oxford 1993.
- ROSENBERG Tina**, "War Crimes Then and Now From Nuremberg to Bosnia", *Nation* 1995, Vol. 260, No. 19, ss. 688-693.
- RUDOLF Beate**, "Statute of the International Criminal Court", *American Journal of International Law*, Vol. 94, Issue 2, April 2000, ss. 391-396.
- SACHS Michael**, "Hukukun Üstünlüğü ve Hukuk Devleti", *Uluslararası Anayasa Hukuku Kurultayı, Türkiye Barolar Birliği Yayını*, Ankara 2001, ss. 623-635.
- SARICA Murat**, *100 Soruda Siyasi Düşünce Tarihi*, İstanbul 2017.
- SAROOSHI Danesh**, "The Statute of International Criminal Court", *The International and Comparative Law Quarterly*, Vol. 48, No. 2, April 1999, ss. 387-404.
- SCHEFFER D.**, "The US and the ICC", *American Journal of International Law*, Vol. 93, No. 1, 1999, ss. 12-22.
- SCHMIDT Manfred G.**, *Demokrasi Kuramlarına Giriş*, (Çev.: M. Emin Köktaş), Ankara 2002.
- SHARLACH Lisa**, "Gender and Genocide in Rwanda: Women as Agents and Objects of Genocide", *Journal of Genocide Research*, Vol. 1, No. 3, 1999, ss. 387-399.

- SHARP Walter Gary**, "International Obligations to Search for Arrest War Criminals: Government Failure in the Former Yugoslavia", *Duke Journal of Comparative & International Law*, Vol. 7, No. 2, ss. 411-460.
- SPERLING Carrie**, "Mother of Atrocities: Pauline Nyiramasuhuko's Role in the Rwandan Genocide", *Fordham Urban Law Journal*, Vol. 33, No. 2, 2006, ss. 637-664.
- STORK Joe**, "Constructing an International Criminal Court", *Middle East Report*, No. 207, Summer 1998, ss. 3-4.
- SUNAY Reyhan**, *Tartışılan Egemenlik*, Ankara 2007.
- ŞEN Ersan**, *Uluslararası Ceza Mahkemesi*, Ankara 2009.
- ŞİMŞEK Murat**, "Uluslararası Hukukta İnsanlığa Karşı Suçlar", *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, C. 9, S. 44, Haziran 2016, ss. 509-518.
- TANÖR Bülent**, *İki Anayasa: 1961-1982*, 5 Baskı, İstanbul 2013.
- TARHANLI Turgut**, "Uluslararası Suçlar ve İnsan Hakları", *Toplum ve Bilim*, S. 87, Kış 2000/2001, ss. 97-112.
- TEZCAN Durmuş**, "Uluslararası Suçlar ve Uluslararası Ceza Divanı", *Hukuk Kurultayı*, C. 1, Ankara 2000, ss. 271-289.
- TEZCAN Durmuş**, "Uluslararası Suçları Kovuşturmada Katedilen Yol: Uluslararası Nüremberg Askeri Mahkemesinden Eski Yugoslavya Uluslararası Ceza Mahkemesine", Prof. Dr. Kenan Tunçomağ'a Armağan, İstanbul 1997, ss. 481-490. ("Katedilen Yol")
- TEZİÇ Erdoğan**, *Anayasa Hukuku*, 21. Baskı, İstanbul 2017.
- TOMUSCHAT Christian**, "International Criminal Prosecution: The Precedent of Nuremberg Confirmed", *The Prosecution of International Crimes: A Critical Study of the International Tribunal for the Former Yugoslavia*, (Ed.: Clark S. Roger / Sann Madeleine), New Jersey 1996, ss. 237-247.
- TOPAL Ahmet Hamdi**, *Uluslararası Ceza Yargılamalarında Cinsel Suçlar*, İstanbul 2009.
- TOURAINÉ Alain**, *Demokrasi Nedir?*, (Çev.: Oktay Kunal), 2. Baskı, İstanbul 2000.

- TÖNGÜR Ali Rıza**, Uluslararası Ceza Mahkemesinin Kapsamı ve Yargılama Hukuku, İstanbul 2005.
- TUNAYA Tarık Zafer**, Siyasal Kurumlar ve Anayasa Hukuku, 4. Baskı, İstanbul 1982.
- TURHAN Faruk**: “Eski Yugoslavya Topraklarında İnsanlık Aleyhine İşlenen Suçların Yargılanmasına İlişkin BM Milletlerarası Ceza Mahkemesi”, Prof. Dr. Seyfullah Edis’e Armağan, İzmir 2000, ss. 333-365. (“Eski Yugoslavya”)
- TURHAN Faruk**, “Uluslararası Ceza Mahkemesi’nin Yargı Yetkisi”, Uluslararası Ceza Divanı, (Ed.: Feridun Yenisey), İstanbul 2007, ss. 123-134. (“Yargı Yetkisi”)
- TURHAN Mehmet**, “Değişen Egemenlik Anlayışının Hak ve Özgürlüklerin Korunmasına Etkileri ve Türk Anayasa Mahkemesi”, Anayasa Yargısı 20, Ankara 2003, ss. 215-248. (“Değişen Egemenlik Anlayışı”)
- TÜRCAN Talip**, Devletin Egemenlik Unsuru ve Egemenlikten Kaynaklanan Yetkileri, Ankara 2001.
- UYGUN Oktay**, “Üniter ve Federal Devlet Açısından Egemenliğin Bölünmezliği İlkesi”, İstanbul Üniversitesi, Cumhuriyetin 75. Yılı Armağanı, İstanbul 1989, ss. 389-421. (“Üniter ve Federal Devlet”)
- UYGUN Oktay**, “Küreselleşme ve Değişen Egemenlik Anlayışının Sosyal Haklara Etkisi”, Anayasa Yargısı 20, Ankara 2003, ss. 250-284. (“Küreselleşme ve Değişen Egemenlik Anlayışı”)
- UYGUN Oktay**, Federal Devlet, 3. Baskı, İstanbul 2007. (Federal Devlet)
- VERWEIJ Harry**, “The International Criminal Court: Alive, Soon Kicking!”, Fordham International Law Journal, Vol. 25, Issue 3, 2001, ss. 737-749.
- WARBRICK Colin**, “States and Recognition in International Law”, International Law, (Ed.: M. D. Evans), New York 2003, ss. 205-267.
- WELLER Marc**, “Undoing the Global Constitution: UN Security Council Action on the International Criminal Court”, International Affairs, Vol. 78, No. 4, October 2002, ss. 693-712.

WELLS Donald A., War Crimes and Laws of War, Second Edition, Lanham 1991.

WERNER W. G. / WILDE J. H., "The Endurance of Sovereignty", European Journal of International Relations, Vol. 7, No. 3, September 2001, ss. 283-313.

WOETZEL R. K., The Nuremberg Trials in International Law, London 1960.

ZABUNOĞLU Yahya Kazım, Kamu Hukukuna Giriş: Devlet: Tanım, Kaynaklar ve Unsurlar, Ankara 1973.

ZWANENBURG M., "The Statute for an ICC and the US: Peacekeepers under fire?", The European Journal of International Law, Vol. 10, No. 1, 1999, ss. 124-143.

KARARLAR

- » United Nations General Assembly Resolution A/RES/95(I), Affirmation of the Principles of International Law Recognized by the Charter of the Nürnberg Tribunal, 11 December 1946, [http://www.un.org/en/ga/search/view_doc.asp?symbol=A/RES/95\(I\)](http://www.un.org/en/ga/search/view_doc.asp?symbol=A/RES/95(I)), (02.04.2018).
- » United Nations General Assembly Resolution, A/RES/49/53, Establishment of an International Criminal Court, 17 February 1995, http://www.un.org/en/ga/search/view_doc.asp?symbol=A/RES/49/53, (17.04.2018).
- » United Nations General Assembly Resolution, A/RES/3314 (XXIX), Definition of Aggression, 14 December 1974, [http://www.un.org/en/ga/search/view_doc.asp?symbol=A/RES/3314\(XXIX\)](http://www.un.org/en/ga/search/view_doc.asp?symbol=A/RES/3314(XXIX)), (02.04.2018).
- » United Nations Security Council, S/RES/713(1991), adopted by the Security Council at its 3099th meeting on 25 September 1991, [http://www.un.org/en/ga/search/view_doc.asp?symbol=S/RES/713\(1991\)](http://www.un.org/en/ga/search/view_doc.asp?symbol=S/RES/713(1991)), (02.04.2018).
- » United Nations Security Council, S/RES/764(1992), adopted by the Security Council at its 3093rd meeting on 13 July 1992, [http://www.un.org/en/ga/search/view_doc.asp?symbol=S/RES/764\(1992\)](http://www.un.org/en/ga/search/view_doc.asp?symbol=S/RES/764(1992)), (02.04.2018).

- » United Nations Security Council, S/RES/771(1992), adopted by the Security Council at its 3106th meeting on 13 August 1992, [http://www.un.org/en/ga/search/view_doc.asp?symbol=S/RES/771\(1992\)](http://www.un.org/en/ga/search/view_doc.asp?symbol=S/RES/771(1992)), (02.04.2018).
- » United Nations Security Council, S/RES/808(1993), adopted by the Security Council at its 3175th meeting on 22 February 1993, [http://www.un.org/en/ga/search/view_doc.asp?symbol=S/RES/808\(1993\)](http://www.un.org/en/ga/search/view_doc.asp?symbol=S/RES/808(1993)), (02.04.2018).
- » United Nations Security Council, S/RES/827(1993), adopted by the Security Council at its 3217th meeting on 25 May 1993, [http://www.un.org/en/ga/search/view_doc.asp?symbol=S/RES/827\(1993\)](http://www.un.org/en/ga/search/view_doc.asp?symbol=S/RES/827(1993)), (02.04.2018).
- » United Nations Security Council, S/RES/780(1992), adopted by the Security Council at its 3119th meeting on 6 October 1992, [http://www.un.org/en/ga/search/view_doc.asp?symbol=S/RES/780\(1992\)](http://www.un.org/en/ga/search/view_doc.asp?symbol=S/RES/780(1992)), (17.04.2018).
- » United Nations Security Council, S/RES/918(1994), adopted by the Security Council at its 3377th meeting on 17 May 1994, [http://www.un.org/en/ga/search/view_doc.asp?symbol=S/RES/918\(1994\)](http://www.un.org/en/ga/search/view_doc.asp?symbol=S/RES/918(1994)), (02.04.2018).
- » United Nations Security Council, S/RES/955(1994), adopted by the Security Council at its 3453th meeting on 8 November 1994, [http://www.un.org/en/ga/search/view_doc.asp?symbol=S/RES/955\(1994\)](http://www.un.org/en/ga/search/view_doc.asp?symbol=S/RES/955(1994)), (02.04.2018).
- » United Nations Security Council, S/RES/1422(2002), adopted by the Security Council at its 4572nd meeting on 12 July 2002, [http://www.un.org/en/ga/search/view_doc.asp?symbol=S/RES/1422\(2002\)](http://www.un.org/en/ga/search/view_doc.asp?symbol=S/RES/1422(2002)), (17.04.2018).
- » https://asp.icc-cpi.int/iccdocs/asp_docs/Resolutions/ASP16/ICC-ASP-16-Res5-ENG.pdf, (17.04.2018).

İNTERNET KAYNAKLARI

- » <https://www.loc.gov/law/help/us-treaties/bevans/m-ust000002-0043.pdf>, (16.04.2018).
- » <https://www.wdl.org/en/item/11579/view/1/1/>, (17.04.2018).
- » <http://avalon.law.yale.edu/wwii/moscow.asp>, (02.04.2018).
- » https://www.cvce.eu/en/obj/allied_declaration_regarding_the_defeat_of_germany_5_june_1945-en-0a19ed95-a03b-45ab-a03b-4dcce7affc74.html, (02.04.2018).
- » <http://www.sahistory.org.za/sites/default/files/file%20uploads%20/London%20Agreement%20by%20United%20Nations%20C%208%20August%201945.pdf>, (02.04.2018).
- » <https://ghum.kuleuven.be/ggs/events/2013/springlectures2013/documents-1/lecture-5-nuremberg-charter.pdf>, (02.04.2018).
- » http://www.icty.org/x/file/Legal%20Library/Statute/statute_sept09_en.pdf, (02.04.2018).
- » http://www.icty.org/x/file/Legal%20Library/Statute/statute_sept09_en.pdf, (02.04.2018).
- » http://legal.un.org/avl/pdf/ha/ictr_EF.pdf, (02.04.2018).
- » <http://dag.un.org/handle/11176/45746?show=full>, (02.04.2018).
- » https://www.icc-cpi.int/nr/rdonlyres/ea9aef7-5752-4f84-be94-0a655eb30e16/0/rome_statute_english.pdf, (02.04.2018).
- » <https://www.ombudsman.gov.tr/contents/files/32702-Soykirim-Sucunun-Onlenmesine-Ve-Cezalandirilmasina-Dair-Sozlesme.pdf>, (17.04.2018).
- » http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_gts&arama=gts&guid=TDK.GTS.5ad5d44c9e48e8.37982408, (17.04.2018).
- » http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_gts&arama=gts&guid=TDK.GTS.5ad5d451c25ca9.49965577, (17.04.2018).